

Pas a desnivell

Mirant cap enrera amb paciència

Els nostàlgics estan de sort, es pot dir que totes els ponen. La notícia que ha estat oberta una subscripció popular per a erigir un monument a Antonio Machín és emocionant. Només aclucant els ulls, un voletejar d'angelitos negros ens fa fer un salt enrera de veritable campionat. No se'ns havia ocorregut que la cosa portés pressa, però es veu que en porta, cal aprofitar els moments dolços. Si esperàvem el veredict definitiu de la posteritat, qui sap si Antonio Machín no es quedaria sense el record de la matèria dura (pedra o bronze) parada a l'aire lliure i generosament oferta a la fase final del procés digestiu dels coloms. En un país tan procliu a fer volar coloms, seria una badada no tenir-los sempre a punt allò que se'n diu serveis de tocador.

Però el revival, la calcomania retrospectiva, no s'acaba pas aquí. Tornen els fantasmes d'un passat no massa recent, però tampoc tan allunyats com a vegades sembla. El futbol recobra victoriosament el protagonisme nacional (ja veurem com queda aquest concepte de resultes de l'harmonització) i l'equip guardador de les essències centralistes, el «Reial» per antonomàsia, està a frec de guanyar una lliga que fa cosa de dos mesos tenia pràcticament perduda i suma punts en camps contraris sense necessitat de jugar-hi, un miracle que només es pot atribuir a la prodigiosa intervenció de l'apòstol aquell del cavall blanc. Blanc, que consti.

Tot això sembla fútil, però no ho és tant si sospesem degudament les reaccions previsibles, constants, pesades i llaunes de la mentalitat imperial. Tornaran —de debò, no s'han mogut— les banderes victorioses i les camises velles que ningú no s'ha decidit a rentar, i que ara presumeixen de moda retro. Tenen uns antecedents remots (com ara el de la iHustre Isabel la Catòlica) de roba interior que reclama a crits l'aigua i el sabó. Així no es pot anar pel món i és dubtós que ens deixin entrar en zones com l'europea, on la higiene té més adeptes. I ja que hem parlat de banderes ¿no podríem esperar, almenys, un canvi d'escut? Aquest grafisme de reminiscències totalitàries, amb una àguila aureolada i tot de símbols que no contribueixen a recordar de gust, accentuen el matis escamador de la nostàlgia. Al capdavant, era l'emblema d'un règim extingit i hem d'entendre que ara

«Tornen els fantasmes d'un passat no massa recent...».

n'hi ha un altre, una monarquia democràtica que té un blasó diferent. Si ens hem de mostrar reverencials a cops de concertació ¿no ens ho podrien facilitar una mica? I més si es té en compte que el canvi d'escut, si no m'erro, fou aprovat al Congrés. Però sembla que no hi ha pressa en aplicar les normes dictades per un organisme els membres del qual, els senyors diputats, encara no es deuen haver refet de l'espant que els van donar. Ningú no els assegura que, algun dia, no hagin d'amagar-se novament sota els escons per protegir-se de les armes nostàlgiques. Els nostàlgics manen i els seus enfadaments, quan se senten contrariats, són temibles.

I bé, ja que ens fan anar a recules i ens retornen a empentes cap a èpoques preterites, trobo que l'experiència ens hauria de servir d'alguna cosa. No tot era negatiu, la sensació d'un perill concret, ben localitzat, ens feia sentir units i això donava fruits. Qui sap si vindria reconsiderar l'Assemblea de Catalunya, l'hospitalitat dels pares caputxins, les trobades a Montserrat i les tancades on es pugui, amb aquell esperit solidari que, enmig de la desgràcia, ens feia fibrar i ens immunitzava contra els desciscos originats per falses iHusions. Ens han enganyat ensenyant-nos

una joguina, i ara volen que hi juguem segons les regles del seu joc, però ja som grans, no hem de plorar com si fòssim criatures.

Ens queda el recurs d'una resistència passiva, educada, no violenta, la que es basa en una disposició íntima inaccessible als decrets. Diuen que actualment es preparen lleis per regular els conceptes de nació, nacional i nacionalitat. Malaguanyada feina: quant a mi (i em penso que som molts), tot això no depèn de les intencions de cap autoritat centralista, perquè ho he decidit de fa temps. És clar que els papers, les pòlisses, els certificats, les actes de naixement i de defunció, els documents obligatoris, tots els ingredients burocràtics que formen part d'una gran paella el mànc de la qual tenen ells, continuaran reservant-nos la categoria de comensals que no poden menjar a la carta. Però no ens ha de venir de nou, per a nosaltres els règims sempre han acabat convertint-se en una dieta severa. És qüestió d'espavilar-se.

La meua fe, tal com es dedueix de la frase, és cosa meua. I, per esperançada extensió, cosa nostra. Unim-nos, agafem-nos fort, que ja hi tornen... ● PERE CALDERS